

***Delphinus delphis* (Linnaeus, 1758)**

Κοινό δελφίνι, Common Dolphin

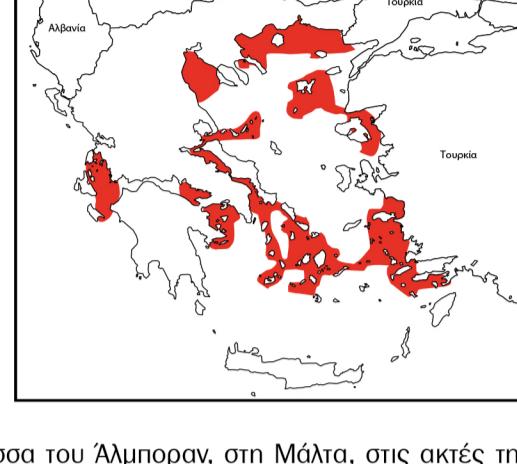
■ **Κατηγορία κινδύνου στην Ελλάδα:** Κινδυνεύον EN [A2abc]

■ **Κατηγορία κινδύνου διεθνής:** Μειωμένου ενδιαφέροντος LC/

Στη Μεσόγειο: Κινδυνεύον EN

Summary: The Common Dolphin (*Delphinus delphis*) occurs in the inner Ionian Sea, Gulf of Corinth, Thracian Sea, North Sporades, Northeast Aegean (between Greek islands and Turkish coasts), Thermaikos Gulf, Gulf of Euboea, Paganitikos Gulf, Saronic Gulf, Dodecanese and Cyclades Islands. The species is considered Endangered.

Εξάπλωση, πληθυσμιακά στοιχεία και τάσεις: Το κοινό δελφίνι απαντάται πια σε λίγες περιοχές της

Μεσογείου, συγκεκριμένα στη Θάλασσα του Άλμποραν, στη Μάλτα, στις ακτές της Αλγερίας και της Τυνησίας, στη ΝΑ Τυρρηνιαϊκή Θάλασσα και στο Ιόνιο και το Αιγαίο Πέλαγος (Bearzi *et al.* 2003). Στην Ελλάδα συναντάται στο εσωτερικό Ιόνιο, στον Κορινθιακό Κόλπο, στο Θρακικό Πέλαγος, στις Βόρειες Σποράδες, στον Σαρωνικό Κόλπο, στον Νότιο Ευβοϊκό, στα Δωδεκάνησα (Frantzis *et al.* 2003), στον Βόρειο Ευβοϊκό και Παγασητικό, στις Κυκλαδες, στο βορειοανατολικό Αιγαίο (μεταξύ των ελληνικών νησιών και των τουρκικών ακτών) και στον Θερμαϊκό (Frantzis *et al.* αδημ. δεδομένα). Τα υπάρχοντα δεδομένα υποδεικνύουν ότι από αριθμητικής άποψης το Θρακικό Πέλαγος φιλοξενεί μάλλον το πιο πολυάριθμο κομμάτι του ελληνικού υποπληθυσμού. Ένας πολύ μικρός πληθυσμός, λίγων δεκάδων κοινών δελφινιών, ζει απομονωμένος στον Κορινθιακό Κόλπο, σε νερά με βάθος 500-900 μέτρα, όπου επιβιώνει μόνο με τη μορφή μεικτών, συμβιωτικών ομάδων με ζωνοδέλφινα (Frantzis & Herzing 2002). Στην περιοχή του Καλάμου, στο Ιόνιο Πέλαγος, απαντάται ένας επίσης απομονωμένος πια, τοπικός πληθυσμός κοινού δελφινιού, ο οποίος όμως έχει μειωθεί δραματικά, από 150 άτομα το 1996 σε 15 το 2007 (Bearzi *et al.* 2008).

Δεν υπάρχει ποσοτική εκτίμηση του υποπληθυσμού των κοινών δελφινιών της Ελλάδας, αλλά μόνο συμπερασματικές, πρόχειρες εκτιμήσεις, βασισμένες σε καταγραφές μέρους του πληθυσμού, δειγματοληψίες και στην κρίση ερευνητών. Βάσει αυτών, ο υποπληθυσμός της Ελλάδας θα μπορούσε θεωρητικά να αριθμεί από ένα ελάχιστο δυνατό αριθμό 750 ατόμων έως το μέγιστο πιθανό αριθμό των 4.200 ατόμων (EIONET 2008). Με βάση τα άφθονα ποιοτικά και τα περιορισμένα ποσοτικά διαθέσιμα στοιχεία, ο υποπληθυσμός του κοινού δελφινιού της Μεσογείου έχει μειωθεί πάνω από 50% τα τελευταία 30 με 45 χρόνια. Τα αίτια της μείωσης πιθανώς δεν έχουν εξαλειφθεί, δεν είναι απόλυτα εξακριβωμένα και μπορεί να μην είναι αναστρέψιμα (Reeves & Notarbartolo di Sciara 2006). Τα πιο πρόσφατα στοιχεία όμως από την περιοχή του Καλάμου υποδεικνύουν ότι η δραματική μείωση των κοινών δελφινιών στην περιοχή οφείλεται στην έλλειψη τροφής λόγω υπεραλίευσης (Bearzi *et al.* 2008).

Ποσοστό του πληθυσμού του είδους που βρίσκεται στην Ελλάδα: Δεν υπάρχει συνολική πληθυσμιακή εκτίμηση για το μεσογειακό υποπληθυσμό του κοινού δελφινιού. Η πυκνότητα των κοινών δελφινιών έχει εκτιμηθεί σε 0,16 άτομα/τ.χλμ στη Θάλασσα του Άλμποραν και σε 0,135 άτομα/τ.χλμ γύρω από τη Μάλτα. Στην Ελλάδα, στον Κάλαμο, η μέση συχνότητα παρατήρησης ήταν 0,11 δελφίνια ανά χιλιόμετρο (1993-2000), νούμερο όμως που το 2000-2001 είχε μειωθεί σε μόλις 0,04 δελφίνια ανά χιλιόμετρο (Bearzi *et al.* 2003).

Οικολογία: Το κοινό δελφίνι συναντάται κυρίως σε περιοχές με βάθος έως 200 μέτρα και κοντά στην ακτή. Στο Θρακικό Πέλαγος, όμως, όπου τα βάθη είναι σχετικά μικρά λόγω του πλατό που υπάρχει, συναντάται αρκετά μακριά από τις ακτές, ενώ στον Κορινθιακό Κόλπο ζει σε νερά με βάθος 500-900 μέτρα (Frantzis 2007).

Το κοινό δελφίνι τρέφεται κυρίως με ψάρια. Σύμφωνα με στοιχεία από την περιοχή του εσωτερικού Ιονίου, η δίαιτά του αποτελείται κατά κύριο λόγο από σαρδέλες, φρίσσες και γαύρους (80%), ζαργάνες, γαδοειδή (10%), κεφαλόποδα (5%) κ.ά. (Bearzi *et al.* 2008). Αν και λαμβάνοντας υπόψη τον παγκόσμιο πληθυσμό μπορεί να καταδύεται για την τροφή του έως 300 μ. και για περισσότερο από 8 λεπτά, όταν ζει σε παράκτιες περιοχές οι καταδύσεις του είναι πολύ πιο μικρές σε βάθος και διάρκεια. Το μέσο μήκος ενός ωρίμου κοινού δελφινιού της Μεσογείου είναι περίπου 2 μέτρα (μέγιστο μήκος για αρσενικά 2,22 μ. και για θηλυκά 2,08 μ.) και το μέσο βάρος 90 κιλά. Αν και η μέγιστη ηλικία των κοινών δελφινιών είναι άγνωστη, τοποθετείται μεταξύ των 20 ετών (μάλλον πολύ μικρή εκτίμηση) και των 50 ετών. Τα αρσενικά φθάνουν σε αναπαραγωγική ωριμότητα σε ηλικία 6-7 ετών, ενώ τα θηλυκά σε ηλικία 5-12 ετών. Η κύνηση διαρκεί περίπου 10-11 μήνες. Οι περισσότερες γεννήσεις παρατηρούνται τον Αύγουστο (Frantzis & Alexiadou 2003).

Απειλές: Στην Ελλάδα οι βασικές απειλές που αντιμετωπίζει το κοινό δελφίνι είναι η μειωμένη διαθεσιμότητα τροφής λόγω υπεραλίευσης, παράνομης αλιείας και υποβάθμισης ενδιαίτηματος, η πθελημένη θανάτωση από αλιείς, παρόλο που τα κοινά δελφίνια δεν προκαλούν ζημιές στην παράκτια αλιεία, και η παρεμπίπτουσα αλιεία (Frantzis 2007). Σύμφωνα με στοιχεία από την υπόλοιπη Μεσόγειο Θάλασσα, άλλες απειλές που αντιμετωπίζει είναι η χημική ρύπανση, με αποτέλεσμα την εξασθένιση του ανοσοποιητικού συστήματος και αναπαραγωγικές δυσλειτουργίες, και οι αυξημένες θερμοκρασίες του θαλάσσιου περιβάλλοντος λόγω κλιματικής αλλαγής (Bearzi *et al.* 2003).

Μέτρα διατήρησης που υπάρχουν: Το κοινό δελφίνι προστατεύεται από το Π.Δ. 67/1981. Το είδος περιλαμβάνεται στο παράρτημα IV της Οδηγίας των Οικοτόπων, ενώ περιλαμβάνεται επίσης στο παράρτημα II της Διεθνούς Σύμβασης της Βέρνης και στο παράρτημα II του Πρωτοκόλλου για Περιοχές Ειδικής Προστασίας και Βιοποικι-

λότητα της Σύμβασης της Βαρκελώνης και προστατεύεται και από την ACCOBAMS. Σύμφωνα με τη Σύμβαση CITES, απαγορεύεται το εμπόριό του. Το κοινό δελφίνι απαντάται σε 2 περιοχές του δικτύου Natura 2000, αλλά δεν έχει ληφθεί απολύτως κανένα μέτρο προστασίας σε σχέση με το συγκεκριμένο είδος.

Μέτρα διατήρησης που απαιτούνται: Ανάπτυξη και εφαρμογή μέτρων και δράσεων προστασίας και διατήρησης τόσο σε περιφερειακό όσο και σε εθνικό επίπεδο, μέσω της δημιουργίας προστατευόμενων περιοχών. Εφαρμογή προγραμμάτων ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης σε τοπικό και εθνικό επίπεδο. Εκπόνηση ερευνητικών προγραμμάτων για το μέγεθος και την εξάπλωση του πληθυσμού του, για τη λεπτομερή μελέτη της βιολογίας και οικολογίας του είδους και της κατάστασης του ενδιαίτηματος του, για τον ακριβή προσδιορισμό και την αντιμετώπιση των απειλών και για τη διαμόρφωση των μέτρων διατήρησης και παρακολούθησής του (monitoring). Τέλος, απαιτείται η αυστηρή εφαρμογή της νομοθεσίας μέσω ελέγχου και παρακολούθησης των αλιευτικών δραστηριοτήτων γενικότερα για την πάταξη της παράνομης αλιείας.

377

Θεματικά